

İTÜ

T.C.
İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ

DEPREM MÜHENDİSLİĞİ VE AFET YÖNETİM
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

GÜNEY CEBECİ MADENCİLİK SAN. TİC. A.Ş.

Firmasına ait Kırmataş Agregalarının Kalitesi (TS EN 12620)

Hakkında

TEKNİK RAPOR

(513-2024)

Bu Rapor İTÜ Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliğine Göre Hazırlanmıştır.

Hazırlayan :

Prof. Dr. Hasan YILDIRIM

İ.T.Ü. İnşaat Fakültesi
Yapı Malzemesi Grubu
Öğretim Üyesi

İ.T.Ü. İNŞAAT FAKÜLTESİ
ARALIK 2024
hasanyildirim@itu.edu.tr – 0212 285 37 61

İ.T.Ü. AFET YÖNETİMİ ENS. MD.	
Tarih :	03.12.2024
Kayıt No :	513

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ – İNŞAAT FAKÜLTESİ
YAPI MALZEMELERİ LABORATUVARI
 34469 MASLAK / İSTANBUL TEL: (0212) 285 3757-58 FAX: (0212) 285 6587

Agrega Deneyi Raporu

Rapor No / Tarih: 612 / 02.12.2024

Başvuru No: DE513 / 2024

GÜNEY CEBECİ MADENCİLİK SAN. TİC. A.Ş.

İlgili yazınızla birlikte tarafımızdan ocağınızdan almış olduğumuz, ve firmanıza ait Kalker kırmataş agregaları üzerinde (Kırmataş Kumu $d/D= 0/5$ mm, $d/D= 0/5$ mm, Kırmataş 1, $d/D= 5/11.2$ mm ve Kırmataş 2, $d/D= 11.2/22$ mm) TS EN 12620 standardında istenen deneyler yapılmış, elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

1- ELEK ANALİZİ (GRANÜLOMETRİ) DENEYİ

TS 3530 (EN 933-1) standardı esaslarına göre yapılmıştır.

Elekten geçen, %

Elek göz boyutları, (mm)

Agrega Cinsi	32	22	16	11.2	8	5,6	4	2	1	0.5	0.25
Kır.taş Kumu (0-5 mm, Kalker)	100	100	100	100	100	100	87	56	32	21	10,9
Kırmataş 1 (5-11 mm, Kalker)	100	100	100	100	40	0,4	0,3	0	0	0	0
Kırmataş 2 (11-22 mm Kalker)	100	100	41	0,4	0,1	0	0	0	0	0	0

Not : Kırma kum $d/D= 0/5$ mm (Temel elek serisi + seri 1), Kırmataş 1, $d/D= 5/11.2$ mm (Temel elek serisi +seri 1), Kırmataş 2, $d/D= 11.2/22$ mm (Temel elek serisi +seri 1) agrega tane sınıfına girmektedir.

2- ÖZGÜL AĞIRLIK, SU EMME VE GEVŞEK BİRİM AĞIRLIK DENEYİ

TS EN 1097-6 ve TS EN 1097-3 standartları esaslarına göre yapılmıştır.

Agrega Cinsi	Suya Doygun Yüzey Kuru Özgül Ağırlık (kg/m ³)	Ağırlıkça Su Emme (%)	Gevşek Birim Ağırlık (Yığın yoğunluğu) (kg/m ³)
Kır.taş Kumu (0-5 mm, Kalker)	2700	1.3	1650
Kırmataş 1 (5-11mm, Kalker)	2710	0.7	1460
Kırmataş 2 (11-22 mm, Kalker)	2700	0.5	1430

3- İNCE MADDE ORANI DENEYİ

TS 3527 esaslarına göre (0.063 mm lik elek kullanılarak) agregalarda yıkama metoduna göre yapılan deney sonuçları aşağıda verilmiştir.

Agrega Cinsi	Ağırlıkça İnce Madde Oranı (%)	Kategori
Kır.taş Kumu (0-5 mm, Kalker)	3,2	f10
Kırmataş 1 (5-11mm, Kalker)	0,3	f1.5
Kırmataş 2 (11-22 mm Kalker)	0.2	f1.5

4- METİLEN MAVİSİ DENEYİ

TS EN 933-9 standardı esaslarına göre yapılan deney sonucunda kırma kum agregasının metilen mavisi değeri 0,75 gr/kg (MB_F) olarak bulunmuştur.

5- KUM EŞDEĞERLİLİĞİ DENEYİ

TS EN 933-8 standardı esaslarına göre yapılan deney sonucunda kırma kum 0-5 mm agregasının kum eşdeğerliliği $SE = \% 69$ olarak bulunmuştur.

6- İRİ AGREGALARDA KAVKI YÜZDESİ DENEYİ

Kırmataş 1 ve Kırmataş 2 (Kalker) iri agregaları üzerinde TS 933-7 standardına uygun olarak kavki yüzdesi deneyi yapılmış, deney sonucunda kavki miktarı bulunamamıştır (Kategori SC₁₀).

7- LOS ANGELES AŞINMA DENEYİ

TS EN 1097-2 standardı esaslarına göre yapılmıştır.

Numune Cinsi	Elek Açıklığı (mm)	500 Devir Sonunda Los Angeles Katsayısı, LA
Kırmataş 1 ve Kırmataş 2 Karışımı (Kalker)	10-14	21,6 (Kategori LA ₂₅)

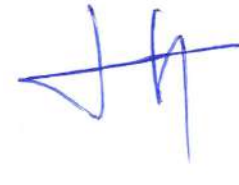
8- TANE ŞEKLİ – YASSILIK ENDEKSİ DENEYİ

TS EN 933-3 standartları esaslarına göre yapılmıştır.

Agrega Cinsi	Yassılık Endeksi (%)	Şekil Endeksi (%)
Kırmataş 1 (Kalker)	13 (Kategori FL ₁₅)	14 (Kategori SL ₁₅)
Kırmataş 2 (Kalker)	15 (Kategori FL ₁₅)	13 (Kategori SL ₁₅)

9- KURUMA ÇEKMESİ TAYİNİ DENEYİ

İlgili yazınızla birlikte tarafınızdan Laboratuvarımıza getirmiş olduğunuz, doğal kum ($d/D=0/2$ mm) ve Kırmataş agregaları (Kırmataş kumu, $d/D= 0/5$ mm, Kırmataş 1, $d/D= 5/11$ mm, ve Kırmataş 2, $d/D=11/22$ mm, Kalker) kullanılarak kullanılarak TS EN 1367-4 standardı esaslarına göre uygun bir karışım hazırlanmış, 10x10x50 cm boyutlarındaki prizma kalıplara yerleştirilerek adı geçen standartta belirtilen işlemler uygulanmıştır. Kullanılan agregaların granülometreleri ve deney sonunda hesaplanan kuruma çekmesi aşağıda verilmiştir.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ – İNŞAAT FAKÜLTESİ
YAPI MALZEMELERİ LABORATUVARI
 34469 MASLAK / İSTANBUL TEL: (0212) 285 3757-58 FAX: (0212) 285 6587

9.1-) Agregalar

ELEKTEN GEÇEN (%)

Numune Adı	Menşei	Karışım Oranı	Elek Çapı (mm)							
			0,25	0,5	1	2	4	8	16	25
Kırmataş 2	Kalker	0.30	0	0	0	0	0	0,1	41	100
Kırmataş 1	Kalker	0.30	0	0	0	0	0,3	40	100	100
Kırma kum	Kalker	0.18	10,9	21	32	56	87	100	100	100
Doğal Kum	-	0.22	26,9	62	86	94	100	100	100	100
Karışım			7	16	23	29	36	50	81	100

9.2-) Kuruma Çekmesi

Üretilen 3 adet 10x10x50cm boyutlarındaki numunelerin her biri için kuruma çekmesi tayin edilmiştir.

Numune No	Kuruma Çekmesi (%)
1	0.030
2	0.027
3	0.031
Ortalama	0.029

10- DON DENEYİ (MgSO₄ ÇÖZELTİSİ İLE)

Agregalar üzerinde TS EN 1367-2 standardına uygun olarak kimyasal yöntemle dona dayanıklılık deneyi yapılmış; elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Agrega Cinsi	Geçen Elek Açıklığı (mm)	Kalan Elek Açıklığı (mm)	Deneyden Sonra İnce Elekten Geçen Miktar Yüzdesi (%) (1)
Kırmataş 1 ve 2 Karışımı (Kalker)	14	10	2,4 (Kategori MS ₁₈)

11- HUMUS MUHTEVASININ TAYİNİ (ORGANİK MADDE) DENEYİ

TS EN 1744-1 standardı esaslarına uygun olarak %3' lük NaOH çözeltisi kullanılarak Kırmataş kum (Kalker) agregası üzerinde yapılan deney sonucunda çözeltinin renginin "RENKSİZ" olduğu görülmüştür.

12- HARÇ METODUYLA ORGANİK KİRLETİCİLER (KARŞILAŞTIRMALI MUKAVEMET DENEYİ)

TS EN 1744-1 standardı esaslarına uygun olarak kırmakum (Kalker) numunesi üzerinde yapılan deneyde, ısıtılmış agrega harçlarının ortalama sertleşme zamanı, ısıtılmamış agrega harçlarının ortalama sertleşme zamanından fark etmemiştir (<15 dakika). Harç metoduyla yapılan karşılaştırmalı basınç deneyinde ısıtılmamış agrega harcının bağıl basınç dayanımı, $S, S = A/B \times 100 (\%) = 97.0$ bulunmuştur.

Burada; **A:** 6 adet ısıtılmamış agrega prizmasının N/mm^2 cinsinden ortalama basınç dayanımı, **B:** 6 adet ısıtılmış agrega prizmasının N/mm^2 cinsinden ortalama basınç dayanımını ifade etmektedir.

13- MİNERALojİK-PETROGRAfİK ANALİZ

Kırmataş kumları, Kırmataş 1 ve Kırmataş 2 Karışımı (Kalker)

TS 10088 EN 932-3 standardı esaslarına göre yapılmıştır. Petrografik inceleme Leice marka DM750P model polarizan-petrografi ile yapılmıştır.

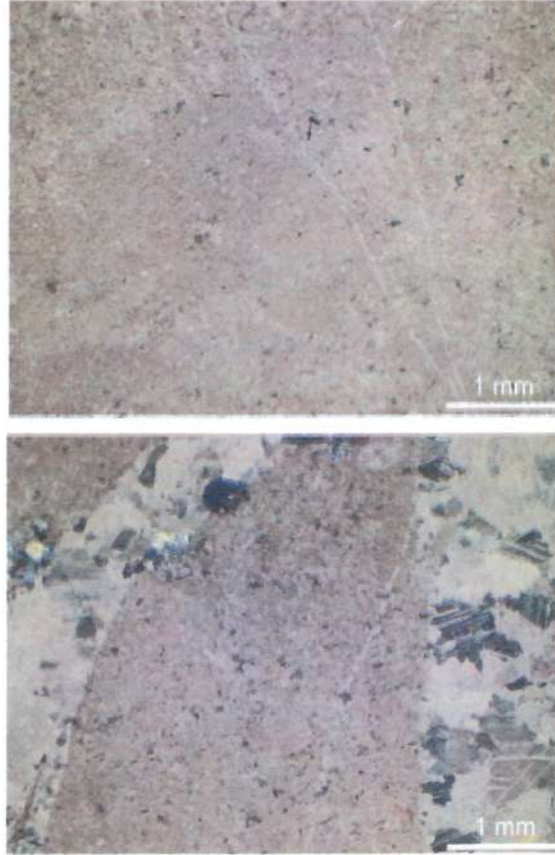
A - Makroskopik Özellikler

Kırmataşlar koyu gri renkli, ince taneli ve homojen görünümlü bir karbonat kayasıdır. Farklı yönlerde mikroçatlaklar-fissürler içermektedir. %10'luk HCl asidi ile muamelede hızlı bir köpürme göstermektedir. Sertlik 3.5-4 Mohs olup, orta sertlikte kayaç grubuna girer. Makroskopik olarak ayrışma gözlenmemektedir.

B – Mikroskopik İncelemeler

Polarizan mikroskop altında yapılan incelemede kırmataşlar mikritik, kısmen sparitik dokulu, karbonat türü sedimanter kayadır. Kayaç çok büyük oranda mikritik kalsit ve daha az oranda daha iri taneli, ikincil kalsitten meydana gelmiştir. İri taneli kalsitler kayaç genelinde saçılmış taneler olarak ve özellikle çatlaklarda görülürler. Kayaçta ayrıca fissürler ve çatlaklar boyunca irili ufaklı ikincil kuvars mineralleri de gözlenmektedir. Fissürlerde ve kayaç genelinde opak mineral ve demir oksit/demir hidroksit getirimi söz konusu değildir. Kayaç “mikritik kireçtaşı” olarak adlandırılmıştır. Kayaç bileşenleri aşağıdaki tabloda ve kayacın petrografik-polarizan mikroskop görünümü aşağıdaki mikrofotoda verilmiştir (Mikrofoto 1).

Mikrofoto 1. Örneğin petrografik-polarizan mikroskop görüntüsü

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ – İNŞAAT FAKÜLTESİ
YAPI MALZEMELERİ LABORATUVARI
 34469 MASLAK / İSTANBUL TEL: (0212) 285 3757-58 FAX: (0212) 285 6587

Tablo: Kayacın modal mineralojik bileşenleri.

Bileşen	Modal Oran (%)
Mikritik kalsit	68-70
Sparitik kalsit (ikincil)	24-26
Kuvars (ikincil)	5-7

14- KİMYASAL ÖZELLİKLER

Kırmataş kumları, Kırmataş 1 ve Kırmataş 2 Karışımı Agregalarda (Kalker) :

TS EN 1744-1 standardı esasına göre yapılmıştır.

a) Klor-Sülfat içeriği :

- Klorür oranı; Cl = % 0.00032
- Sülfat oranı (içeriği) SO₄ = % 0.00524 (Kategori AS_{0,2})
- Kükürt oranı; S = % 0.00141

Not : Mineralojik, Petrografik ve kimyasal analizler İTÜ Maden Fakültesinde yapılmıştır.

b1) Alkali - Silika Reaktivitesi Deneyi

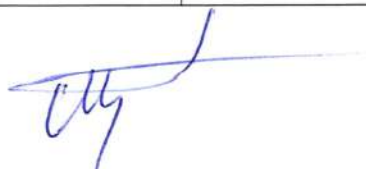
(ASTM C1260 standartına göre):

Agrega / Alkali Silika Reaksiyon Testi (ASR) deneyleri ASTM C1260 standardına göre yapılmıştır.

Deneyde, gönderilen agregalar kullanılarak söz konusu standartta belirtilen özelliklerde bir harç karışımı üretilmiştir. Üretilen harç numuneler 80°C sıcaklıktaki NaOH çözeltisi içinde bekletilerek boy değişimleri ölçülmüştür.

ASTM C 1260 standardı; harçların 14 gün sonundaki boy uzamaları (genleşmeleri) %0,20' den büyük ise incelenen agreganın alkali reaktivitesi bakımından zararlı olabileceğini belirtmektedir.

Agrega Cinsi	14.Gün Boyca Genleşme (%)
Kalker	0,08

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ – İNŞAAT FAKÜLTESİ
YAPI MALZEMELERİ LABORATUVARI
 34469 MASLAK / İSTANBUL TEL: (0212) 285 3757-58 FAX: (0212) 285 6587

b2) Alkali-Agrega Reaktivitesi Deneyi (TS 2517 standartına göre) : TS 2517 standartına göre yapılan deneyde, kırmakum boyutundaki agregalarda Alkali agregazalması 61 mmol/ litre, çözünen silis (SiO_2) 10 milimol/litre olarak bulunmuştur. Bu verilere göre inceleme konusu Agregaz karışımları “ZARARSIZ” agregaz bölgelerinde kalmaktadır.

Tek. Murat MEYDAN

Laboratuvar Sorumlusu
Prof. Dr. Hasan YILDIRIM

İMZA TASDİK OLUNUR
 Rapor İçeriği
 İmza Sahiplerinin Adı
 1923